

SFORAE

Sport for All and the Environment

Līdzfinansē
Eiropas Savienības programma
"Erasmus+"

ZALĀS VADLĪNIJAS

**Kā vadīt ilgtspējīgus
sporta pasākumus**

Maijā 2022

recal
FUNDACJA NA RZECZ ODZYSKU
OPAKOWAŃ ALUMINIOWYCH

LSFP
LATVIJAS SPORTA FEDERĀCIJU PADOME

Obsah:

Darba grupa:	3
Ievads	4
Šķirošana	4
Pārtikas izšķērdēšana	5
Transports	6
Koplietošana	7
“Zaļie” pasūtījumi	7
Brīvprātīgais darbs	7
Enerģija	8
Ūdens	8
Troksnis	9
Gaisa kvalitāte	9
Oglekļa pēdas nospiedums un kompensācija	9
Sertifikācija	10
Citi	11
Kopsavilkums	11
Ziņojums	11

Programmas “Sports visiem un vide” (SforAE), projekta partneru izstrādātie ieteikumi, kurus līdzfinansē “Erasmus + Sports” mazās sadarbības partnerība (atsauces numurs: 622949-EPP-1-2020-1-PL-SPO-SSCP).

Projekta tīmekļa vietne: www.sforae.eu. Komandas darba radītie ieteikumi, kas oficiāli sākās 2022. gada 29.–30. martā Varšavā (Polijā) notikušajā SforAE atklāšanas sanāksmē.

Darba grupa:

- Anita Brzeska – Alumīniju iepakojšanas atjaunošanas fonds RECAL
- dr Grzegorz Botwina – Varšavas universitātes Sporta Pārvaldības institūts
- Pavlina Hadova – Slovērijas asociācija “Sports Visiem”
- dr Jan Holko – Slovērijas asociācija “Sports Visiem”
- Artur Łobocki – Alumīniju iepakojšanas atjaunošanas fonds RECAL
- Gabriela Machová – Čehijas asociācija “Sports Visiem”
- Radka Mothejzíkóvá – Čehijas asociācija “Sports Visiem”
- Ronalds Režais – Latvijas Sporta federāciju padome
- Aleksandra Švalkovska – Latvijas Sporta federāciju padome
- Paweł Wiśnioch – Alumīniju iepakojšanas atjaunošanas fonds RECAL
- Jacek Wodzisławski – Alumīniju iepakojšanas atjaunošanas fonds RECAL

Projekta “Sports visiem un vide” (SforAE) ideja ir veicināt izpratni par ieguvumiem, organizējot tautas sporta pasākumus ekoloģiski “draudzīgākus”. Tās mērķis ir vides izglītība, izmantojot sportu, un sporta veicināšana drošā un tīrā vidē. Galvenais ir dalīties informācijā par to, ka fiziskās aktivitātes uztur cilvēci veselīgā formā pagarinot cilvēku mūžu, tai pat laikā uzsverot nepieciešamību pēc dabas resursu taupīšanu, lai noturētu vidi skaistu un labā stāvoklī nākamajām paaudzēm. Šis paralēlisms ir SforAE projekta pamats. Tajā ir iekļauti 4 partneri no 4 valstīm:

- Asociācija sportu pre vsetkých Slovenskej republiky (Slovērijas asociācija “Sports Visiem”)
- Česká asociace Sport pro všechny, z. s. (Čehijas asociācija “Sports Visiem”)
- Fundacja na rzecz Odzysku Opakowań Aluminiowych RECAL (Alumīniju iepakojšanas atjaunošanas fonds RECAL, Polija)
- Latvijas Sporta federāciju padome

Papildus izglītībai mērķis ir izveidot ciešu sadarbību starp partneriem, lai radītu ar tiem “sinerģijas efektu”. Projekts ietver pieredzes apmaiņu un kopīgu pamatnostādņu izstrādi ekoloģiski ilgtspējīgiem sporta pasākumiem. Tas ietver arī 4 galveno pasākumu organizēšanu (pa vienam katrā projekta valstī) un atbalstu ar reklāmas materiāliem bezmaksas izotonisko dzērienu alumīniju bundžīņu veidā attiecībā uz aptuveni 120 dažādiem sporta pasākumiem. Pasākumi jāorganizē ilgtspējīgi videi, tostarp jāsavāc un jāpārstrādā tukšās alumīnija bundžīņas. Izotoniskos dzērienus ražoja un ziedoja “Krynica Vitamin”, bezalkoholisko un mazalkoholisko dzērienu ražotājs zīmolu un mazumtirdzniecības ķēžu vārdā.

Ievads

Vissvarīgākie uzdevumi, ar kuriem saskaras sporta pasākumu rīkotāji, protams, ir rūpes par augstu sporta sacensību līmeni un rūpes par efektīvu sagatavošanās gaitu un pašu pasākumu. Mūsdienās uzdevumu saraksts, kas radīts pirms sporta pasākumiem, noteikti ir plašāks, un šī publikācija ir mēģinājums iedvesmot cilvēkus, kas ir atbildīgi par to gaitu, veicināt mazāku ietekmi uz vidi. Ņemiet vērā, ka daudzas no piedāvātajām darbībām nav dārgas vai pat nerada papildu izdevumus.

Šīs publikācijas autori tās sagatavošanas laikā darbojās ar domu, ka daudzām sporta disciplīnām, lai aktīvi noritētu, ir nepieciešama veselīga un tīra vide. Praktisku iemeslu dēļ ir nošķirtas dažādas tematiskās jomas, lai atvieglotu lasītāja pārvietošanos skaidrā sadalījumā. Ir vērts atcerēties, ka, gatavojoties savam sporta pasākumam, pat mūsu ieteikumu daļēja īstenošana labvēlīgi samazinās ietekmi uz vidi. To izmantošanas gadījumā atcerieties to darīt zināmu dalībniekiem un līdzjutējiem salasāmā veidā. Ja tas ir skaidri redzams, tad pūles noteikti tiks novērtētas!

Šķirošana

Praksē katram, pat vismazākajam sporta pasākumam nākas saskarties ar atkritumu rašanās faktu un piemērošanas problēmu. Atcerieties, ka vislabākie atkritumi ir tādi, kas netiek radīti. Tomēr, nolemjot nodrošināt dalībniekus ar dažādiem produktiem/materiāliem, domāiet par to, kā pasūtīt lietas, kuras ir viegli pārstrādājamas (sk. nodaļu: “Zaļie” pasūtījumi 7. lpp.) un izslēgt sliktāko variantu – atkritumu apglabāšanu poligonos. Gatavojot šo nodaļu, mēs rīkojāmies saskaņā ar noteikumiem: “Atstāji vietu tādu, kādu jūs to atradāt” un “Ko jūs atvedāt, jums vajadzētu vest arī mājās”. Mudināt dalībniekus pārstrādāt visus atkritumus (kas radušies notikuma laikā) līdz notikuma beigām, lai samazinātu citu teritoriju piesārņošanas risku. Iespējamās darbības, kas saistītas ar pasākuma laikā radīto atkritumu samazināšanu un tā pārstrādi:

- Iegādājoties materiālus savam pasākumam, pārliecinieties, vai visas pasūtītās preces, kas iepakotas nenovēršamā iepakojumā, ir pārstrādājamas. Vēlamākie pastāvīgie materiāli ir viegli un bezgalīgi pārstrādājami.
- Pieprasīt atkritumu šķirošanas tvertnes no pasākuma telpas uzturētājiem vai pašvaldības, lai veicinātu atkritumu šķirošanu to rašanās vietā un samazinātu atkritumu nonākšanu poligonos.
- Iekļaut dalībniekus atkritumu samazināšanas procesā, veicinot vides izpratni un informējot viņus par pieejamajām otrreizējās pārstrādes programmām.
- Pārliecinieties, vai visi atkritumi ir atdalīti turpmākai pārstrādei. Nodrošiniet redzamus nodalījumus. Pārliecinieties, ka atkritumi visu laiku tiek atsevišķi savākti.
- Ja depozītu sistēma ir ieviesta jūsu valstī, ievērojiet tās noteikumus (piemēram, nesamīcot iepakojumu, lai būtu nolasāms EAN svītrkods vai QR kods).
- Izmantojiet atbilstošus otrreizējās pārstrādes nodalījumus visās vietās, kas atrodas centrālajās vietās un ir viegli pieejamas un skaidri marķētas.

- Izmantojiet sociālos plašsaziņas līdzekļus, lai iedrošinātu un popularizētu dalībniekus, kas atbalstīs vides pasākumus (piemēram, fotostendu, nevis piešķirt nelielu balvu, kas ātri var kļūt par atkritumu).
- Piešķirt prioritāti otrreizēji pārstrādājamu un pēcpatēriņa pārstrādātu produktu iegādei. Svarīga ir arī iepakojuma masa.
- Minimizējiet papīra lietošanu un maksimāli palieliniet visu informatīvo materiālu un izdales materiālu atkārtotu izmantošanu.
- Bukletu vietā redzamā vietā var novietot QR kodu, lai dalībniekiem būtu pieejama svarīgā informācija.
- Norādiet dalībnieku skaitu pasākumā pirms dokumentu drukāšanas, lai izvairītos no pārpalikumiem.
- Pievērsiet uzmanību tualetu iztukšošanai un papīra dvieļu taupīšanai.

Praktisks piemērs: SforAE projekta pareizai realizēšanai partneri piedāvā izotoniskus dzērienus alumīnija bundžinās sporta pasākumu dalībniekiem. Alumīnija bundžinās paredzētas par brīvu, bet tikai tiem pasākumiem, kas izmantos piegādātos maisus un konteinerus, lai organizētu tukšu alumīnija bundžinu selektīvu savākšanu. Mēs arī sniedzam reklāmas banerus, rosinot otrreizējās pārstrādes. Visu atbalstīto pasākumu laikā savāktās alumīnija bundžinas ir ārkārtīgi viegli pārstrādājamas, un visas savāktās bundžinas jānodod otrreizējai pārstrādei, kas alumīnija gadījumā ir iespējama bezgalīgi un nezaudējot kvalitāti. To sauc par pastāvīgo materiālu.

Pārtikas izšķērdēšana

Iepriekšējā sadaļā aprakstītais jautājums par atkritumu šķirošanu ietver arī īpašu jautājumu, ko mēs nolēmām apspriest atsevišķi, ņemot vērā tā lielo ietekmi uz vidi. Pārtikas izšķērdēšanas problēma ir liels izaicinājums, ar ko saskaras arī sporta pasākumu organizētāji. Neaizmirstiet, ka iepakojums ir atbildīgs tikai par nelielu daļu no visa produkta “pēdas nospieduma”. Lielākā ietekme uz vidi ir iepakojuma saturs, un tas jo īpaši attiecas uz pārtiku, kas prasa ne tikai milzīgu darbu, bet arī milzīgu enerģijas patēriņu, kas paredzēts audzēšanai, iegādei, sagatavošanai un, protams, transportam.

Ieteicamie veidi kā mazināt pārtikas kaitējumu un izšķērdēšanu:

- Meklējiet videi draudzīgus un vietēji ražotus produktus. Ja vien iespējams, pārtikai jābūt bioloģiskai, vietēji iegūtai un sastāvošai no sezonālām sastāvdaļām. Pārliecinieties arī, vai jūsu produkti ir iegūti no ilgtspējīgi pārvaldītiem avotiem.
- Līdz minimumam samazināt pārtikas atkritumus, vai pasūtot nepieciešamo daudzumu un izveidojot sadarbību ar pārtikas bankām un, visbeidzot, ar kompostēšanas uzņēmumiem. Nodrošiniet otrreizējās pārstrādes un kompostēšanas nodalījumus ērtās vietās.
- Iepērkiet pārtiku ar pārstrādājamu un vieglu iepakojumu.
- Pārliecinieties, vai atkritumu tvertnes atrodas netālu no pārtikas pakalpojuma punktiem.
- Apsveriet, kurš veids, kā pasniegt pārtiku, ir saistīts ar vismazāko atkritumu daudzumu, kāda veida pārtikas pakalpojumiem būtu vismazāk atkritumu – bufete, ēdienkarte, u.c.
- Izmantojiet pareizo ēdiena un ūdens daudzumu dalībniekiem – atšķirīgs pieaugušajiem un bērniem, atšķirīgs karstajā un aukstajā sezonā, atšķirīgs dažādiem fizisko aktivitāšu veidiem.
- Pārliecinieties, vai ir pieejamas dažādas pārtikas iespējas, kas ir piemērotas dažādām uztura vajadzībām (piemēram, vegānu un veģetāriešu) un bez ķīmiskām vielām, jo parasti tās ir videi draudzīgākas.
- Pat ja neesat atbildīgs par ēdienu pasākuma laikā (pārtika nodrošināta ar ārpalpojuma palīdzību), variet ietekmēt citus, lai īstenotu iepriekš minētos ieteikumus. Variet pat sagatavot īpašus noteikumus pārtikas piegādātājiem (ar papildu noteikumiem, piemēram, nepiegādāt plastmasas traukus).

Praktisks piemērs: rīkojot sporta pasākumu, pārbaudiet, vai pārtikas produkti un dzērieni (ar īsu glabāšanas laiku) tiek nodoti cilvēkiem, kam tas nepieciešams, piemēram, pārtikas bankā, kas atrodas reģionā. Ir vērts pārbaudīt iespēju iepriekš sagatavoties idejas īstenošanai, ja nepieciešams. Pārtikas kompostēšana ir zaudējums, tāpēc uzskatiet šo iespēju par pedējo.

Transports

Grūti iedomāties pat mazu sporta pasākumu, kurā dalībnieki neizmanto transportu. Tas attiecas ne tikai uz sportistiem, bet arī ekipējumu vešanu un līdzjutējiem. Ceļošana uz mazākiem vai lielākiem attālumiem ir daļa no daudziem sporta pasākumiem, kas bieži atspoguļo to raksturu. Sporta pasākuma sagatavošanai un organizēšanai ir nepieciešams arī ātrs un efektīvs transports. Tāpēc mēs pievēršam īpašu uzmanību šim jautājumam šajā jomā, un zemāk atradīsiet piemērus, ar kuriem mēs nolēmām dalīties.

Iespējamās darbības, kas saistītas ar transportu un mobilitāti:

- Organizējot pasākumu, jāizmanto transportlīdzeklis ar zemu oglekļa dioksīda emisiju.
- Izvēlieties pasākuma norises vietu, kas ir viegli sasniedzama ar sabiedrisko transportu.
- Mudināt dalībniekus staigāt vai izmantot alternatīvu transportu, lai samazinātu oglekļa emisijas un gaisa piesārņojumu. Norādiet citus maršrutus, kas ved uz pasākumu, piemēram, velosipēdu takas – mudinot cilvēkus atbraukt ar velosipēdu, rolleriem vai motorrolleriem.
- Veicināt cilvēkus izmantot kopēju auto transportlīdzekli. Popularizējiet to, piemēram, ar sociālo plašsaziņas līdzekļu starpniecību. Šim nolūkam var arī sagatavot speciālu rīku (vai izmantot esošo).
- Piedāvāt sabiedriskā transporta pakalpojumus. Lūdziet savu pašvaldību sadarboties piesārņojuma samazināšanā, ļaujot dalībniekiem izmantot sabiedrisko transportu bez maksas.
- Izmantojiet mazemisiju auto transportlīdzekli, velosipēdus, hibrīdauto utt.
- Izvēlieties naktsmītnes tuvu sporta pasākumiem.
- Gaisa pārvadājumiem ir vislielākā oglekļa ietekme, un, ja iespējams, jāapsver alternatīva.
- Dzelzceļa un autobusu pārvadājumi ir saistīti ar mazāku kaitīgo savienojumu emisiju, tā kā stacijas atrodas centralizēti, tas samazina vajadzību pēc taksometru pārvadājumiem.
- Cilvēki, kurus interesē šis pasākums, jāinformē par pieejamajiem sabiedriskā transporta savienojumiem, izmantojot koplietojamās kartes un autobusu vai metro līniju maršrutus. Nepieciešams arī nodrošināt ērtu transportu invalīdiem.
- Vietējiem dalībniekiem būtu jāveicina vairāku cilvēku apvienošanās kopīgam auto braucienam.
- Lai nodrošinātu autostāvvietas, iespējami mazāk jāiejaucas dabiskajā vidē. Stāvvietas nedrīkst atvēlēt teritorijās, kas klātas ar zāli vai citu veģetāciju, pat vietās, kas atrodas ārpus aizsargājamām teritorijām.
- Teritorijās, kur dzīvo savvaļas dzīvnieki, mums ir jāpārvietojas tikai pa norādītajiem ceļiem, un, ja nepieciešams, ir vērts atdalīt un nodrošināt šādas teritorijas un ir jāaizsargā vides un dzīves kopienas.
- Īpaši apbalvot ceļotājus ar “zaļāko” ceļu (izmantojot velosipēdu, u.c.).
- Piedāvājiet velosipēdu novietošanas vietu pasākuma ietvaros.
- Sniedziet informāciju par automašīnu ierobežošanu sponsoriem/pakalpojumu sniedzējiem (ir atļauta tikai 1 automašīna uzņēmumam) un stāvvietas tikai automašīnām ar maksimālo pasažieru skaitu.
- Reģistrējoties tiešsaistē, dalībnieki tiek iztaujāti par to, kāda veida transportu viņi vēlas izmantot.
- Mēģiniet izmantot automašīnā pēc iespējas vairāk vietas kravu pārvadāšanas laikā (pēc iespējas pilnāka, et droša).

Praktisks piemērs: vidējais auto, sadedzinot katru litru benzīna, rada aptuveni 2,5 kg oglekļa dioksīda (CO₂), savukārt aptuveni 3 kg CO₂ sadedzina dīzeļdegvielu. Attiecībā uz automašīnām, kuras darbina gāzes dzinēji, emisija ir “tikai” aptuveni 1,5 kg CO₂ uz katru sadeģušo autogāzes litru.

Koplietošana

Mainīgie un topošie biznesa modeļi dod mums iespēju izdarīt daudz dažādu izvēļu. Eiropā arvien populārāks apzināta patēriņa modelis ir ļoti specializētu preču vai pakalpojumu kopīga vai pagaidu izmantošana. Nav jāiegādājas, piemēram, jauna laika mērīšanas sistēma, lai sporta pasākumu dalībnieki zinātu precīzus rezultātus.

Jautājums attiecas uz iespēju ierobežot daudzu faktoru ietekmi uz vidi, sadarbojoties vai izmantojot dažādu produktu nomu.

- Piemēram, ierobežot transportlīdzekļa (auto) lietojumu, izvēloties publisko transportu līdz pasākuma vietai un veicot transportlīdzekļu nomu netālu no pasākuma vietas, ja iespējams un nepieciešams.
- Dažādu ekipējumu/preču/riku noma vai koplietošana.
- Mēģiniet izmantot esošo infrastruktūru un resursus.
- Mēģiniet izmantot komerciālus materiālus un reklāmstendus atkārtoti (nenorādot datumu un vietu, kā arī paredzot vietu, kur var šo informāciju pamainīt, ja nepieciešams, piemēram ar uzlīmi).

Praktisks piemērs: lai nodrošinātu pareizu SforAE projektu, partneri nolemj sadarboties ar plaši pazīstamu Eiropas mēroga kampaņu "Every Can Counts". Tā nodrošina izmantot gatavas vadlīnijas ne tikai dažādiem grafiskiem materiāliem, bet palīdz projektā savākt tukšās alumīnija bundžas, kas tiek izdalītas sporta pasākumu dalībniekiem ar izotonisko dzērienu.

"Zaļie" pasūtījumi

Tēma par "zaļajiem" publiskajiem iepirkumiem ir jautājums, ko var piemērot ne tikai valsts pārvaldē. Arvien vairāk uzņēmumu un organizāciju, izvēloties no dažādām precēm vai pakalpojumiem, nolemj ņemt vērā ekoloģiskos aspektus.

Priekšlikums par dažādiem vides aizsardzības kritērijiem, ko var izmantot publiskā iepirkuma īstenošanā.

- Nodrošiniet, lai komunikācija atbilstu ilgtspējības ziņojumam, izvairoties no liekiem papīriem, skrejlapām, pasta sūtījumiem utt.
- Izmantot produktus/preces no pārstrādātiem materiāliem vai kurus viegli pārstrādāt.
- Arī tualetēs un drukāšanai var izmantot atkārtoti pārstrādātu papīru.

Praktisks piemērs: SforAE projektā tiek izmantotas alumīnija bundžas, lai izplatītu izotoniskos dzērienus, jo zinām, ka tas ir pastāvīgs materiāls un 75% no jebkad saražotā alumīnija joprojām tiek izmantoti dažādos pielietojumos. Pasūtīt produktus, kas izgatavoti no pastāvīgiem materiāliem, varat būt drošs, ka daži no tiem ir izgatavoti no otrreizēji pārstrādāta materiāla un tos var viegli pārstrādāt, nezaudējot kvalitāti.

Brīvprātīgais darbs

Brīvprātīgie bieži ir ļoti vērtīgs atbalsts sporta pasākumam, un brīvprātīgais darbs pats par sevi nozīmē reālu iesaistišanos projektā un tā mērķu sasniegšanu. Tāpēc tas ir viens no svarīgākajiem "zaļo" notikumu elementiem. Priekšlikumi, kā iesaistīt cilvēkus, kas nav saistīti ar projektu vai šķirošanu (piemēram, pasākuma dalībnieku vai novērotāju vecāki un draugi).

- Mudiniet skatītājus un pavadošos cilvēkus palīdzēt veikt dažādus uzdevumus, kurus var viegli nodot citiem, piemēram: organizatoriskie pakalpojumi, atkritumu savākšana, informācijas izplatīšana, dzērienu izdalīšana u.c.
- Izmantot vietējos brīvprātīgos, nodrošinot viņiem darbu, motivējot viņus.

- Iesaistiet vairāk cilvēku, piemēram, izmantojot saukļus reklāmas baneros: “neatstājiēt vecmāmiņu mājās”, “atvediet līdzī vēl vienu cilvēku”.
- Vietējās skolas var interesēties par brīvprātīgo darbu, jo parasti tajās ir skolotāja, kas atbild par šīm aktivitātēm.

Praktisks piemērs: dažos uzņēmumos darbojas darbinieku brīvprātīgās programmas, kas nozīmē, ka, sadarbojoties ar vienu uzņēmumu, vienlaikus var iegūt vairākus brīvprātīgos.

Energija

Energijas tēma skar katru, pat vismazāko mūsu darbības jomu. Atcerieties, ka praksē nav iespējams rīkot sporta pasākumu bez enerģijas. Tomēr vienmēr var atrast jomas, kurās vēlaties samazināt enerģijas patēriņu. Risinājumi, kuru rezultātā samazinās enerģijas patēriņš vai tiek izmantoti atjaunojamie enerģijas avoti.

- Pārbaudiet, vai vieta var nodrošināt dabīgā apgaismojuma un ventilācijas izmantošanu.
- Ja ir jāizmanto gaismas pakalpojumi, pārliecinieties, ka tās ir energoefektīvas.
- Minimizējiet reģistrācijas fiziskās papīra formās vai izmantojiet elektronisko reģistrāciju.
- Iegādājieties pasākumā ekoloģiski iegūtu enerģiju, ja tā ir pieejama.
- Ja pasākums notiek ārtelpās, jautājiet pilsētai vai pašvaldībai kas to rīko, kādas ir viņu atkritumu un enerģijas samazināšanas politikas.
- Ja tiek izmantota uguns atklātā telpā: nodrošiniet drošības pasākumu veikšanu.
- Nodrošiniet saules baterijas klēpjdatoriem vai mobilajiem tālruņiem. Varbūt ir iespēja organizēt bezmaksas elektroauto uzlādes stacijas.
- Ja nepieciešams, izvēlieties pareizu ģenerators izmēru.
- Centieties notikuma vietā izmantot alternatīvo enerģiju. Enerģiju var atgūt pat, piemēram, no velosipēdiem.
- Organizējiet pasākumu dienas laikā

Praktiskais piemērs: lemjot par sava sporta pasākuma norises vietu, pārbaudiet iespēju izmantot “pasīvos” arhitektūras risinājumus. Atcerieties, ka visenergoefektīvākais var izrādīties āra pasākums.

Ūdens

Ir daudz sporta pasākumu, kuri nevar norisināties bez labas kvalitātes ūdens. Kā arī, daudzos reģionos pastāv piegādes problēmas. Noteikti parūpējaties, ka sporta pasākums racionāli izmanto tik vērtīgo resursu kā ūdeni, īpaši dzeramo ūdeni.

Samaziniet negatīvo ietekmi uz ūdeni:

- Racionāla ūdens izmantošana un ūdens atkritumu likvidēšana.
- Mudiniet dalībniekus taupīt ūdeni, izliekot paziņojumus labierīcībās pasākuma norises vietā.
- Piedāvājiet ieteikumus, kā samazināt ūdens patēriņu.
- Nodrošiniet pareizu ūdens lietojuma lielumu.
- Ja tas ir iespējams, pasākuma laikā ūdenī nedrīkst iekļūt ķīmiskas vielas (saules krēms, sildošie krēmi).
- Ja notiek sporta pasākumi, kas norisinās ūdenī jāpievērš uzmanība vietas nozīmīgumam, tās bagātībai un ūdens taupīšanas metodēm. Uzmanieties no zvejas vietām.
- Pārbaudiet ūdens sistēmu.
- Nemetiet neko ūdenī.
- Noteiktiem lietojumiem izmantojiet lietussūdeni.

Praktisks piemērs: piedāvājam augstas kvalitātes, negāzētu izotonisku dzērienu SforAE projekta dalībniekiem. Dzēriens nodrošina, ka dalībnieki uzņem attiecīgo ūdens daudzumu, savukārt tukšās alumīnija bundžas tiek izmantotas kā instruments izglītēt par šķīrošanu – tās tiek nekavējoties savāktas un nosūtītas otrreizējai pārstrādei.

Troksnis

Daudzos gadījumos atbalstītāji nespēj novērst to, ka viņu emocijas bieži vien rada troksni. Formulējot mūsu ieteikumus šajā jomā, mēs vadījāmies pēc nepieciešamības pārmodināt vidi ar troksni, īpaši vērtīgās dabas vidēs.

Piemēri, kā samazināt videi radīto troksni:

- Padomājiet par trokšņa līmeni. Nodrošiniet, lai dalībnieki apzinātos trokšņa ietekmi uz vidi un zinātu, kā to samazināt.
- Neizmantojiet uguni.
- Netālu no dabas takām veicināt mazākus trokšņus.
- Centieties radīt "klusos periodus" (vai mazākus mūzikas periodus) pasākuma laikā.
- Noslēdziet pasākumu agrāk, lai nodrošinātu mierīgu vakaru.
- Lieciet cilvēkiem pašiem apzināties savu troksni ar informatīvu kampaņu – "mēs esam pārāk skaļi" – piedāvājot praktiskus piemērus cik skaļi var būt pasākumi un kāda ir trokšņa ietekme uz vidi.

Praktisks piemērs: parasti mēs darbojamies 40–70 decibelu (dB) robežās no skaņas līmeņa, 90 dB līmenis atbilst intensīvajai ielu satiksmei, un 140 dB atbilst iznīcinātāja lidmašīnas startam. Ieteicamais maksimālais līmenis (Pasaules Veselības organizācija) ir 50 dB trokšņa vidē dienas laikā.

Gaisa kvalitāte

Gaiss, tāpat kā ūdens, ir viens no elementiem, kas tiek skarts noteiktos sporta veidos. Diemžēl dažās vietās/periodos tā kvalitāte atstāj negatīvas sekas.

Risinājumi, lai samazinātu piesārņojošo vielu emisiju gaisā pasākuma organizēšanas laikā, kā arī lai nodrošinātu augstas kvalitātes iekšējai gaisu (galvenokārt svaigu gaisu):

- Iekšējai piederumiem un būvmateriāliem jāizvēlas tikai tādi materiāli, kas nesatur bioakumulatīvas un/vai toksiskas vielas.
- Pieprasiet telpas ar logiem, kas atvērti ventilācijai un dabiskajam apgaismojumam.
- Centieties izmantot svaigā gaisa piekļuvi, cik vien tas ir iespējams.
- Mēģiniet izvairīties/izmantot pasīvās ēkas.
- Centieties izvairīties no dīzeļģeneratoriem, jo tie ir lieli gaisa piesārņotāji.
- Izveidojiet speciālas smēķēšanas vietas, ja tas ir nepieciešams.

Praktisks piemērs: visā Eiropas Savienībā mērīšanas stacijas darbojas, lai pārbaudītu gaisa kvalitāti ap mums. To rezultāti parasti ir pieejami tiešsaistē. Pārbaudiet gaisa kvalitāti ap savu sporta pasākumu un informējiet par to dalībniekus un skatītājus.

Oglekļa pēdas nospiedums un kompensācija

"Oglekļa pēdas nospiedums" ir samērā sarežģīta metode, kas ļauj izmērīt sava sporta pasākuma ietekmi no CO₂ izmešu viedokļa. Atcerieties, ka šis ir progresīvs līdzeklis, tomēr neatkarīgi no tā, vai cenšaties to izmērīt, vienmēr varat domāt par vides kompensāciju.

Ar notikuma organizēšanu saistīto oglekļa dioksīda emisiju mērīšanas un samazināšanas veidi. Tas, ko nevar samazināt, ir jāmēģina kompensēt.

- Pārbaudīt, vai vieta var nodrošināt iespēju kompensēt pasākuma CO₂, iegādājoties sertifikātus par atjaunojamo enerģiju.

- Aprēķiniet pasākuma oglekļa pēdas nospiedumu. Aprēķinā ir jāiekļauj tik daudz, cik varat paredzēt (materiālu, personāla un iekārtu transportēšana, pasākuma laikā izmantotā elektrība utt.).
- Iegādājieties atjaunojamus energosertifikātus, lai kompensētu ar pasākumu saistītās emisijas.
- Pēc pasākuma atstājiet vietu un apkārt esošās zaļās zonas tādā stāvoklī, kādā tās bija pirms pasākuma.
- Lietojiet videi draudzīgu inventāru (sporta un citu).
- Kā kompensācijas daļu var nodrošināt koku stādījumus kā balvu, lai dalībnieki tos iestādītu mājās.
- Popularizējiet ekoloģisko pieeju.

Praktisks piemērs: mēģiniet kompensēt sava sporta pasākumā radīto oglekļa dioksīda ietekmi. Ideja iestādīt koku ir tik vienkārša, bet var domāt par enerģijas samazināšanu citā telpā un par enerģijas patēriņa pārdalīšanu savā pasākumā. Mērķis ir nulles emisijas standarts.

Sertifikācija

Galvenokārt runa ir par dažādiem sporta sertifikātiem. Ir arī speciālistu sertifikācijas sistēmas “zaļiem” pasākumiem. Lielbritānijas BSI 8901 standarts neattiecas tieši uz sporta pasākumiem, bet vispusīgā veidā ļauj novērtēt pasākumu vides ziņā.

- izmantojiet “Publiskajā domēnā” pieejamos risinājumus. Bez nepieciešamības uzņemties finansiālus izdevumus, variet izmantot attēlus, kartes un citus bezmaksas risinājumus, kas izstrādāti sabiedrības labā.

Praktisks piemērs: “ABOVE THE BAR®” Kvalifikācijas sistēmas galvenais mērķis ir attīstīt atpūtas sporta un citu pasākumu profesionālo līmeni, garantējot pienācīgu kvalitāti, lai nodrošinātu, ka dalībnieki, kas piedalās pasākumos, pavadā brīvo laiku, ievērojot labi organizētus nosacījumus, lai “ABOVE THE BAR®” kvalifikācija viņiem garantētu augstu kvalitāti.

Citi

Mēs zinām, ka mūsu piedāvātie ieteikumi nav visi, kurus var izmantot sporta pasākuma laikā. Semināra laikā, sagatavojot šos ieteikumus, sniedzām vēl dažus piemērus, kas ir saistīti ar iepriekšējās publikācijas lappusēs ierosināto sadalījumu. Beidzot dalīsimies dažos ieteikumos, kas, cerams, papildinās iepriekš ieskicētā modeļa tēlu par modernu un videi ilgtspējīgu sporta pasākumu.

- Vispārīgais noteikums ir izmantot pēc iespējas mazāk resursu.
- Izglītojošu elementu ieviešana: produkti, kas māca par vides apziņu vai veicina izpratni.
- Rādīt “zaļo” domāšanas veidu = > arī rotaļīgā un radošā veidā, kas var palīdzēt iesaistīt bērnus.
- Administratīvajiem pakalpojumiem: samaziniet plastmasas izmešus, ja iespējams, drukājiet dokumentus abās lapas pusēs, lai samazinātu papīra lietošanu, izslēdziet ierīces, kad nelietojiet utt.
- Uzsvērt “zaļo” pozitīvo ietekmi un priekšrocības (negatīva kampaņa nav efektīva).
- Kad tiek nodrošināta informācija izplatošas dāvanas: padomājiet par kaut ko noderīgu.
- Ja iespējams, izmantojiet tiešsaistes darbības, piemēram, sociālo plašsaziņas līdzekļu reklāmu, QR kodus informācijas skenēšanai un sasniedzamībai.
- Padomājiet par saviem “zaļajiem” mērījumiem un sekojiet līdzi pasākuma ietekmei uz vidi.
- Variet lūgt pašvaldības atbalstu, jo abiem ir kopīgs mērķis: saglabāt vides teritoriju un saglabāt to ekoloģiski tīru.

Praktisks piemērs: var organizēt spēles saistībā ar vides aizsardzību. SforAE projekta realizācijas laikā mēs izmantosim spēles, kas saistītas ar otrreizējo pārstrādi, un konsultēsimies ar iedzīvotājiem par selektīviem savākšanas noteikumiem.

Kopsavilkums

Šajā rokasgrāmatā minētie piemēri ir domāti kā ideju avots, lai organizētu pasākumu, kam būs mazāka negatīva ietekme uz vidi. Tomēr atcerieties, ka “Roma nebija uzbūvēta dienas laikā” un mums nav nekavējoties jāievieš visi ieteikumi (lai gan tas ir ieteicams). Tāpēc padomājiet, kādus elementus ir iespējams īstenot nākamā pasākuma laikā. Nākamajam pasākumam – pilnveidojiet savas “zaļās” aktivitātes un izvērsiet tās ar jaunām iniciatīvām. Pamazām lielākā daļa mūsu priekšlikumu noteikti tiks īstenoti. Un turklāt, pārejot uz “zaļo” domāšanu, noteikti tiksiet pāri citām, vienlīdz daudzsoļām idejām vides aizsardzībai. Videi draudzīgas iniciatīvas, nenožīmē, ka palielināsies pasākumu izmaksas, un pat ja palielināsies uz konkrētu pasākumu – veiktās iestrādes ilgtermiņā vai īstermiņā uz kopējā fonā tās pat var samazināt.

Ziņojums

Šo publikāciju kopīgi sagatavoja projekta “Sports visiem un vide” (SforAE) partneri, ko līdzfinansē “Erasmus + Sports” mazās sadarbības partnerība (atsauces numurs: 622949-EPP-1-2020-1-PL-SPO-SSCP). Tas atspoguļo tikai autora viedokli, un Eiropas Komisijas aģentūra nav atbildīga par informācijas saturu vai to kā tā tiks izmantota.

SFORAE.

Sport for All and the Environment

www.sforae.eu